



LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2016. gada 21. decembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Uldis Ķinis, tiesneši Gunārs Kusiņš un Sanita Osipova,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Tieslietu padomes (turpmāk arī – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 279/2016),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma (turpmāk – Atlīdzības likums) 4. panta devīto daļu un 6.¹ panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 83. un 107. pantam.

2. Atlīdzības likuma 4. panta devītā daļa nosaka: „Tiesneša mēnešalgu nosaka, to piesaistot valsts tiešās pārvaldes iestādes augsti kvalificēta jurista mēnešalgai ar attiecīgu koeficientu. Prokurora mēnešalgu nosaka, to piesaistot rajona (pilsētas) tiesas tiesneša mēnešalgai ar attiecīgu koeficientu.”

Savukārt Atlīdzības likuma 6.¹ panta pirmā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesas tiesneša mēnešalgu nosaka, to pielīdzinot valsts tiešās pārvaldes iestādes

juridiskās struktūrvienības vadītāja mēnešalgas maksimālajam apmēram (12. mēnešalgu grupa) saskaņā ar šā likuma 3. pielikumu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 12. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu par likuma atbilstību Satversmei ir Tieslietu padomei likumā noteiktās kompetences ietvaros. Savukārt atbilstoši likuma „Par tiesu varu” 89.¹¹ panta astotajai daļai Tieslietu padome Satversmes tiesas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā var iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu Satversmes tiesā.

Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 89.¹ pantu Tieslietu padome ir koleģiāla institūcija, kas piedalās tiesu sistēmas politikas un stratēģijas izstrādē, kā arī tiesu sistēmas darba organizācijas pilnveidošanā. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka Tieslietu padome ir izveidota citastarp arī tiesu varas viedokļa pārstāvēšanai (*sk. Satversmes tiesas 2012. gada 28. marta lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-10-01 26. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka vairāki grozījumi Atlīdzības likumā ir samazinājuši tiesnešu atalgojuma reālo vērtību viņu pilnvaru laikā, tādēļ apstrīdētās normas vairs neatbilst Satversmes 83. un 107. pantam. Jautājumi, kas saistīti ar

tiesnešu amata atlīdzības sistēmu, ietilpstot tiesu sistēmas politikā, tāpēc Tieslietu padomei esot tiesības iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

Satversmes tiesas praksē ir atzīts, ka Satversmes 107. pants aizsargā tiesnešu tiesības saņemt samaksu, kas atbilst veiktajam darbam. Vienlaikus pienācīga tiesnešu darba samaksa ietilpst arī Satversmes 83. pantā ietvertās tiesnešu neatkarības saturā (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. janvāra sprieduma lietā Nr. 2009-11-01 6. un 8.2. punktu, 2010. gada 22. jūnija sprieduma lietā Nr. 2009-111-01 19.2. punktu*). Tiesnešu neatkarības garantiju aizstāvēšanai, kā arī gadījumos, kad pastāv strīds par tiesnešu atlīdzības sistēmas saturu, Tieslietu padome ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā (*sk. Satversmes tiesas 2012. gada 28. marta lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-10-01 26. un 27. punktu*).

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu.

6. Pieteikumam, kuru iesniedz Tieslietu padome, ir jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. pantā noteiktajām prasībām.

Pieteikumā ir norādīta Pieteikuma iesniedzēja, institūcija, kas izdevusi apstrīdētās normas, un prasījums Satversmes tiesai. Pieteikuma iesniedzēja ir sniegusi lietas faktisko apstākļu izklāstu, kā arī juridisko pamatojumu par apstrīdēto normu neatbilstību Satversmes 83. un 107. pantam. Pieteikumu ir parakstījis Tieslietu padomes priekšsēdētājs. Pieteikumam ir pievienots Tieslietu padomes 2016. gada 17. oktobra lēmums Nr. 67, ar kuru nolemts iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 4. panta devītās daļas un 6.¹ panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 83. un 107. pantam” pēc Tieslietu padomes pieteikuma (ieteikums Nr. 279/2016).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2017. gada 21. februārim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

U. Ķinis